

MSÜ-TYT TÜRKÇE ANLAM BİLGİSİ GENEL TEKRARI

TÜRKÇE SAATİ
ÖZNUR SAAT YILDIRIM

2022-2023-2024 MSÜ KONU-SORU DAĞILIMI

	2022	2023	2024
SÖZCÜĞÜN VE SÖZÜN ANLAMI	4	3	3
CÜMLENİN ANLAMI VE YORUMU	4	4	3
PARAGRAFİN YAPISI VE ANLAMI	21	22	23

- 1 Onun sözleri mirî malı olarak kabul edilmişse o sözlerin evrensel anlamlar içerdiğini de düşünebiliriz. Hem her zaman herkesin ---- hikmetler içermesi hem de her duruma ---- bakımından bu sözler genelgeçerliğini daima korumaktadır. Elbet te Mevlâna'dan bahsediyoruz.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) yoluna taş koyacak - alternatif önermesi
- B) içini ferahlatacak - tepki vermesi
- C) işine yarayabilecek – uyarlanabilmesi
- D) kafasını karıştırabilecek - dâhil edilebilmesi
- E) ufkunu genişletecek - yüz çevirmesi

2. Dünyanın bir bölümünü küreselleştirmeye çalışarak tümünün küreselleşeceği iddiasını ----, bunu yaparken dünyayı ikiye bölüp kendilerinden olmayanları ----, hem evrenin bütünlüğü gerçeğine terstir hem de tarih duyusundan yoksun olmanın bir göstergesidir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) savunanların – kucaklamaları
- B) aktaranların - küçük görmeleri
- C) benimseyenlerin - farklı kılmaları
- D) reddedenlerin - hor görmeleri
- E) dayatanların - yok farz etmeleri

3. Yapıtlarını ve poetikasını sorgularken söylenecek ilk şey, yazarın hiçbir metninde büyük bir mutlulukla yürüttüğü imtiyazlı (özenli) memur hayatına gölge düşürecek herhangi bir netameli (tehlikesi olan) meseleye değinmemesidir. Memur olmanın zorluklarından bahsettiği başlıklar ise iktidara karşı bir eleştiriden ziyade (daha çok) insan doğasının zayıflığına dair tespitlerdir. Başka bir deyişle o, mevcut (var olan) sisteme doğrudan bir tenkit (eleştiri) şöyle dursun alegoriyle, ironiyle ya da karakterin karşıt görüşleri üzerinden olsa dahi ses etmemiştir.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangi sinin anlamı ayraç () içindeki açıklamayla örtüşmemektedir?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

4. Kurmaca dışı ortaya konan eserde okurla yapılan hayalî sözleşme, net bir meseledir. Kimi okuyucu bu kesinliği talep eder (ister). Yazar sınırları çizili bir doğruyu okura aktararak (benimseterek) inandığı bir alanı paylaşır. Ne anlattıklarını ne de okuru hafife alır (küçümser). Okur da esere zihinsel olarak müdahale edemez (karışamaz). Bu durum bir anlamda okurla yazarın yakınlaşmasını (aralarında bağ oluşmasını) sağlar.
- I II III IV V

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı ayraç () içindeki açıklamayla örtüşmemektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Ortam kısa bir süre sonra böylesi kongreler için kanıksanmış törensel oturumlardan farklı bir hâle büründü.

Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayacak bir kullanım aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Çocukların ne tip faaliyetlere yatkın olduğu, hangi durumlarda sıkıldıkları küçük yaşlardan itibaren gözlenmelidir.
- B) Aşkın söz aracılığıyla sahiplenilmesi ve nicelleştirilmesi, onun çok renkli ve çok dilli olması özelliğine aykırıdır.
- C) İnsanların, konu ayırt etmeksizin kendilerini uyduruk ve zorlama sözlerle ifade etmesi alışıldık bir görünüm arz et memeliydi.
- D) Artık iletişimi kolaylaştırarak üretim verimini artırma ve çabuk kâr sağlama uğruna, daha az sözcük kullanılıyor.
- E) Çok basit şeyleri unutsak da bir anıdaki renkleri, sesleri, duyguları aynı canlılıkla kayıt altına alan bir bellek sistemimiz var.

6. Dünyaya sözcüklerin gözünden bakmakla fotoğraf makinesinden bakmak arasında ciddi farklar var. Bunu ancak iki bakış açısını da deneyimlemiş olanlar kavrayabilir. Fotoğraflarıyla ünlü bir sanatçı, “Bir hikâyeyi sözcüklerle anlatabilseydim fotoğraf makinemi sürekli yanımda taşımaya ihtiyaç duymazdım.” diyor. Bana göre de sözcüklerin gösterebileceklerini bilenler, hiçbir anı sabitlemeye ihtiyaç duymazlar.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen düşüncüyü aşağıdakilerden hangisi destekler?

- A) Yaşamı ve anlatıları bir fotoğraf karesine sığdırmaya çalışanlar, kelimelerin ifade gücünden yoksun kişilerdir.
- B) Fotoğraf ve edebiyat, görüntü ile gerçeklik arasındaki farklılığın başarıyla yansıtıldığı iki sanat alanıdır.
- C) Yazı dilinin ve görsel dilin imkânları, sanatçının amacına ve ele aldığı konuyu işleme biçimine göre çeşitlenir.
- D) Etkin bir ifade gücü, hikâyeyi yazıya geçirenin dikkatine ve bu hikâyenin doğru bir görselle buluşturulmasına bağlıdır.
- E) Bir olay veya durumun görüntülenmesi, sözcüklerin onu değiştirme ihtimaline karşı alınmış bir önlemdir.

7. Bilincimizin en yüksek ve en etkin olduğu yer, yenmenin sarhoşluğu içinde kendimizi unuttuğumuz mutluluk zirveleri değil, kişisel sorgulamayı tetikleyen yenilgilerin kör kuyularıdır. Galibiyet yabancılaştırıcı bir yolculuktur, insan evine kaybedince döner.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kazanmak, insanın bilmediği yönlerini keşfetmesini sağlayan geliştirici bir süreçtir.
- B) Kaybetme korkusu, insanın kendinden ve arzularından uzaklaşmasına neden olur.
- C) Yitirilen her mücadele insana kendini geliştirmesi ve aşması için yeni bir neden sunar.
- D) Kaybedilen mücadeleler, insanın kendini tanımasını ve farkındalığının artmasını sağlar.
- E) Zafer, yendiğiniz kişiler kadar değil, ona ulaşmak için harcadığınız çaba kadar büyüktür.

8. “Boyut” kavramı matematikten gelir. Bu kavramdan sosyal bilimciler de yaygın olarak yararlanırlar. Onlar boyut kavramını örneğin “tarihsel boyut” veya “sosyolojik boyut” nitelendirmelerinde olduğu gibi, kimi zaman genellemeleri kimi zaman da bir olgunun bütün değişkenlerini ifade etmek adına kullanırlar. Fakat bu kavram matematikte: “Bir cismin veya bir yüzeyin uzunluk, genişlik veya derinlikten oluşan herhangi bir doğrultusu” olarak kesin bir şekilde tanımlanır. Sosyal bilimcilerin terimi farklı bağlamlarda kullanmasına yönelik doğa bilimcilerin karşı çıkışı ise matematikteki bu kesinlikten gelir. Onlara göre bir terim sahip olduğu formla, ait olduğu kavramsal dünyada kalmalıdır. Peki biçimciliğe sığınma ve anlamı sınırlandırma adı altında, sosyal bilimcilerin var olan kavramlara özgürlük atfetmesini engellemek doğru bir yaklaşım mı?

Bu parçada altı çizili ifadeyle sosyal bilimcilerle ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaklaşımlarında başka alanların beklentilerini gözetmeleri
- B) Mutlak bilgi arayışı konusunda duyarlı hâle gelmeleri
- C) Sahip oldukları sınırlı bakış açılarından kurtulabilmeleri
- D) Kavramların anlam dünyasını genişletmeye açık olmaları
- E) Kullandıkları araçları tartışmaların uzağında tutmaları

9. Türkçede içinde “damar” sözcüğünün geçtiği deyimlerden bazıları ve anlamları şöyledir:

Kötü huyu ve aksiliği depreşen, inatlaşan insanlar için “damarı tutmak”, bir duygusu ya da
I

huyu güçlü bir biçimde ortaya çıkan insanlar için “damarı kabarmak” deyimleri kullanılır. Bir
II

kötü huyun insana vazgeçilmez biçimde yerleştiğini ifade etmek için kullanılan, “damarına
III

işlemek” deyimi vardır. “Damarına çekmek” deyimi kişiyi en çok etkileyecek noktadan
IV

konuya girmek, “damarına basmak” deyimi ise birini duyarlı olduğu bir konuda kızdırmak
V

anlamlarında kullanılmaktadır.

Bu parçadaki numaralanmış deyimlerden hangisi yanlış açıklanmıştır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

10.	İnsanlar, kitaplar aracılığıyla hiç karşılaşmadıkları kendileriyle konuşur.	İç dünyanın bilinmeyen taraflarını aydınlattıkları
11.	1930-1940'lı yıllarda Balat, İstanbul'un kendi kendine yeten; hastanesi, eczaneleri, sinemaları, okulları, camileri, kiliseleri ve hemen her çeşit esnaf ve zanaatkârı bulunan minyatür bir metropoldü.	Farklı insan gruplarının türlü ihtiyaçlarına cevap veren, çok kültürlü bir yapıya sahip olması
12.	Bir şeyleri söylemek yerine okura işaret etmek isteyen yazar, görüşlerini ustalıkla satırların arkasına gizler.	Okuru düşündürmek isteyen yazar, bunu açıkça dile getirmeden yapar.
13.	Hayatımız mozaik taşlarıyla yapılmış resimlere benzer, ne kadar mükemmel olsa da yakından bakıldığında bize anlamsız görünür.	Yaşamın değeri ve güzelliği ancak belirli bir mesafeden bütüne odaklandıkça ortaya çıkar.

14.	Günümüzde yeni bir pencere açmak, eskinin boşluğuna dokunmakla mümkündür.	Özgün düşünceler, geçmişte önemsenmeyenler keşfedilerek ortaya çıkar.
15.	İnsanlığa hizmet edip topluma fayda sağlayan güzel fikirler; tıpkı nadide tohumlar gibi iyi gübrelenmiş, güneş gören topraklarda büyür ve sadece oralarda renkli çiçekler açıp tatlı meyveler verir.	Topluma yarar sağlayacak düşüncelerin üretilebilmesi için ortamın elverişli olması gerekir.
16.	Küçükken hiç masal dinlememiş çocuklar büyüyünce kendi resimlerini bile cetvelle çizer	Masallar, çocukların hayal dünyalarını zenginleştirerek onları gelecekte mekanik düşünmekten uzaklaştırır.

17. Doğadan esinlenen bilim adamları gözlem ve incelemeleri sonucunda elde ettikleri bilgileri yeni teknolojilerin üretilmesinde kullanıyorlar.

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümlede sözü edilen duruma bir örnek olamaz?

- A) Örümcek ağının kimyasal yapısı araştırılıp çelik kadar sağlam iplik üretilmesi
- B) Köpekbalığının vücut yapısının incelenmesiyle, hızlı yüzmeyi sağlayacak mayolar tasarlanması
- C) Koyun yününden yatak, yorgan ve yastık yapılması
- D) Kuş kanatlarının yapısından esinlenilerek planörle uçuşun gerçekleştirilmesi
- E) Yüzmeyi kolaylaştırmak için ördek, kaz gibi hayvanların ayak yapılarına benzetilerek palet yapılması

18. Aydın insan pergel gibi olmalı; bir ayağı yaşadığı topraklara sabit olmalı, diğeri dünyayı dolaşmalı.

Bu cümleye göre, aydın insandan beklenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendi kültüründeki yerel farklılıkları ortaya koyması
- B) Ülkesinin sorunları dışındaki konulara ilgi göstermemesi
- C) Her koşulda ülkesinin üstünlüğünü savunması
- D) Herhangi bir konuda görüş bildirmekten çekinmemesi
- E) Kendi kültürüyle bağını koparmadan başka kültürlerle ilişki kurması

19. İlk çağlarda, Asya kıtasında taş alet yapımı, nitelikli malzemenin eksikliğine bağlı olarak, Avrupa kıtasındakine göre geri kalmıştır.

Bu cümleden çıkarılabilecek kesin yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asya kıtasında bulunan taş malzeme alet yapımına Avrupa kıtasındakilere göre daha az elverişlidir.
- B) İlk çağlarda Asya kıtasındaki yaşam koşulları Avrupa kıtasından daha iyi olduğundan nüfus yoğunluğu da fazla olmuştur.
- C) Avrupa kıtasında ilk çağlardan günümüze ulaşan taş malzeme, Asya kıtasından günümüze ulaşan taş malzemedен daha azdır.
- D) Asya kıtasında yaşayan insanlar alet yapımında taş dışındaki malzemedен daha fazla yararlanmışlardır.
- E) Asya kıtasında bulunan taş malzemenin azlığı, Avrupa kıtasıyla olan ticari ilişkileri artırmıştır.

20. Mezopotamya ve Mısır'da coğrafyayla ilgili etkinlikler büyük olasılıkla aynı dönemlerde ve pratik gereksinimlere yönelik olarak birbirine paralel gelişti.

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümlede öne sürülen görüşü destekleyen bir kanıt olabilir?

- A) Mısır mezarlarında bulunan arazi çizimleri ve resimlerinin, Mezopotamya'da kil tabletlere yapılmış olan haritalarla aynı döneme ait olması
- B) Mezopotamya bölgesinde MÖ 1000'den kalma, dünyayı, çevresi sularla kaplı bir tekerlek biçiminde tasvir eden kil tablet bulunması
- C) Mezopotamya ve Mısır'daki toplumların çok tanrılı dinlere inandığını gösteren buluntuların olması
- D) Mısır duvar resimlerinde görülen hayvan figürlerinin, aynı dönemlerde Mezopotamya'da yapılan figürlerden gerçekçi olması
- E) Mezopotamya'daki tapınaklar olan zigguratların, Mısır'da firavunların gömüldüğü ve aynı zamanda tapınak işlevi de olan piramitler kadar yüksek olması

21. I. dış pazarda saygın bir yere sahiptir
II. dünya pazarlarından gelen talebi
III. standartlarda üretilen Türk zeytini ve zeytinyağı
IV. tarım yöntemleriyle ve uluslararası
V. karşılamak üzere organik

Yukarıdaki sözler kurallı ve anlamlı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

22. I. 2026 ile 2060 yılları arasında dünyanın
II. neslinin yok olmasına yol açacağını ortaya koydu
III. bunun kutuplarda yaşayan bazı canlı türlerinin
IV. yapılan son araştırmalar, önlem alınmadığı takdirde
V. ortalama sıcaklığının iki derece artacağını ve

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci olur?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

23. • Motive edici konuşmaların oluşturduğu iyimserliğin kalıcı olduğu düşünülür.
• Bir grup insanı heyecanlandıran motivasyon konuşmaları yalnızca kısa bir süre için etkilidir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Motivasyon konuşmalarından kısa bir süre için etkilenen birçok insan, motive edici iyimserliğin uzun süre kalıcı olmadığından farkındadır.
- B) Motive edici konuşmalarla kalıcı bir iyimserlik oluşturmak, motivasyon konuşmalarından heyecanlanan bir grup insan için oldukça etkilidir.
- C) Bir grup insanı heyecanlandıran motive edici konuşmalarla oluşan iyimserliğin uzun süre devam edeceği zannedilse de bu etki uzun süreli değildir.
- D) Bir motivasyon konuşmasının, insanı belli bir süre heyecanlandırması için motive edici iyimser konuşmalardan etkilenen insanlara ihtiyaç vardır.
- E) İnsanları heyecanlandıran motivasyon konuşmalarının etkisi bir grup insanda kısa sürede kaybolursa da kalıcı bir iyimserlik oluşturur.

24. I. Sadece gördüğüne odaklanan insan, yapay zekânın gerçekte nasıl işlediğini anlayamaz.
II. Yapay zekâ, sihrini perde arkasında çalıştıran, ancak arka plana kafa yoranların fark edebileceği bir teknolojidir.

Yukarıdaki II numaralı cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümledeki belirlemenin göreceli olduğu ifade edilmiştir.
B) I. cümledeki durumun dayandığı sebep açıklanmıştır.
C) I. cümledeki gelişmenin bağlı olduğu koşula değinilmiştir.
D) I. cümledeki sorgulamanın ulaştığı sonuçtan söz edilmiştir.
E) I. cümledeki değerlendirmeye karşıt bir görüş öne sürülmüştür.

25. Başka dillerde nasıldır, bilemem; bizim günlük konuşma dilimizdeki anlamsal çevrimine bakarak söylüyorum bunu: Sıcak sözcüklerden değildir “yaşlılık”. Çağrışım ağına sanki korkunun, ürküntünün soluğu sinmiştir. Ezginliği, umarsızlığı, dış dünyadan kopmuşluğu, mızızlığı, kıskançlığı düşündürür. İçinde yaşamın bütün mevsimlerini değil de salt kara kışı barındırıyormuş gibi bir iz düşümü vardır belleklerde. Buna, ölümün sesini, gölgesini duyumsatmasını da ekleyebiliriz. Bundan olacak, yaşlılığı kondurmayız kendimize; kondurulmasından da hoşlanmayız. Oysa yaşamın son durağıdır yaşlılık; er ya da geç uğrayacağımız bir durak. Bunun bilincindeyiz; bilincindeyiz ya yine de kendimizi yaşlı diye nitelendirmekten kaçınırız. Birisi bize yaşlıymışız gibi davranınca belli etmesek de bir üzüntünün esintisi yoklar içimizi.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişisel görüşlere yer verilmiştir.
- B) Devrik cümlelere yer verilmiştir.
- C) Konuşma havasında yazılmıştır.
- D) Sessel yinelemelerden yararlanılmıştır.
- E) Kimi yargılar koşuluyla birlikte verilmiştir.

26. Doğru ve güzel, aynı şeyler değildir. Doğru, akla hizmet eder, genel ve soyuttur. Oysa güzel, duygularımıza ve hayal gücümüze hitap eder ve somuttur. Bazı doğrular güzeldir ama bazıları hayranlık, heyecan ve coşku uyandırmadığı için güzel bulunmaz. Matematikte, fizik ve kimyada karşımıza çıkan birçok doğru vardır ama bunların “güzel” ile bağlantısı pek yoktur. Bazen doğrulukla ilgisi olmayan, hayal gücü ile yapılan eserler güzeldir. Masallar, fabllar, fantastik anlatılar ile doğruluk arasında bir bağ temelde yoktur ama bunlar içeriğiyle, üslubuyla, kurgusal dünyasıyla çok güzel bulunabilir. Doğruluk bir mantık yargısı; güzellik ise göze ve kulağa hoş gelen, kişide hayranlık uyandıran bir değer yargısıdır. Bu nedenle her doğruyu güzel, her güzeli de doğru kabul etmek yanlıştır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Tanımlama

B) Tartışma

C) Karşılaştırma

D) Örnekleme

E) Benzetme

27. (I) Sanayileşme sonrası ortaya çıkan yeni sosyal sınıflar artık daha farklı bir estetik tatmin peşindeydi. (II) 19. yüzyıldaki uluslararası sanat sergilerinde değişiklik peşindeki gözler, Japon grafik sanatının çiçeksi bezemeleri ve çizgisel düzenlemelerine çevrildi. (III) Bu ilgi, Amerika’da “modern style”, Almanya’da “jugendstil”, Fransa’da “art nouveau” olarak anılan ve mimarlıktan başlayarak tüm sanat dallarına egemen olan yeni bir üslubun habercisiydi. (IV) Bu dönemde kırsal kesimden şehir ve kasabalara yoğun bir göç yaşandı. (V) Bu üslup kısa zamanda İstanbul’da da apartmanlarda, köşklerde ve sayfiye evlerindeki süslemelerde görülmeye başlandı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

28. (I) Aklımızı zaman zaman kurcalayan, hatta çoğu kez süreklilik gösteren kimi takıntılarımız vardır. (II) Günlük koşuşturmaca içinde bazen kendimizi hayatın akışına öylesine kaptırırız ki kaygı ve öfke bir türlü yakamızı bırakmaz. (III) Örneğin, aklımıza bir şarkı takılır ve ondan kurtulmaya çalışsak da kendimizi o şarkının sözlerini mırıldanırken buluruz. (IV) Ya da saçma olduğunu bile bile, bazen kendimizi bir davranışta bulunmak zorundaymışız gibi hissedebiliriz. (V) Ancak, biz farkına bile varmadan, bu düşünce ve davranışlar bir süre sonra zihnimizi kurcalamayı bırakırlar, normal yaşantımıza devam ederiz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

29.

(I) Antik dönemlerde, çok güzel ve bereketli bir bölgede kurulan, birlik ve beraberlik içinde yaşayan, komşularıyla iyi geçinen, haklının yanında olan, sürekli bir şeyler ortaya koyan, çalışkan ve dürüst insanların ülkesi olan Karya, “Dağların Ülkesi” olarak ünlenmişti. (II) Bugünkü Muğla ilinin tamamını ve Aydın ilinin bir kısmını kapsıyordu. (III) Ülkenin kuzeyinde sınır oluşturan dağlar yüzünden dışarıya kapalı bir coğrafyada yer almıştı. (IV) Dinine çok bağlıydı Karyalılar. (V) Her yıl belli zamanlarda kutsal merkezlerinde toplanır, tanrılarına tapınırlardı. (VI) Karyalılar için en kutsal yere baş tanrı Zeus’a adanan Labranda’ydı.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II

B) III

C) IV

D) V

E) VI

30. (I) Araştırmacılar, nanotüpleri kullanarak “kalıcı” bilgisayar belleği üretebilecekleri görüşünde. (II) Bilginin manyetik bir disk üzerinde saklandığı “uçucu” bellek türlerinde, bilgi yalnızca bilgisayar açık olduğu sürece korunuyor. (III) Bilgisayar her açılıp kapandığında sakladığı bilgiyi, sabit diskten alıp yeniden elektronik bellek üzerine yazıyor. (IV) Kalıcı bellekteyse sistem bilgisi, bilgisayar kapatıldığında da silinmiyor. (V) Böylece bilgisayar açılırken beklenmesi gereken süre ortadan kalkıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre “Bilgisayar açılırken bir süre beklemenin gerekmesi de bu işlemin yapılmasından kaynaklanıyor.” cümlesi getirilebilir?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

31. I. Zamanı ölçmek amacıyla çalışmalar yapan eski Mısırlıların oluşturdukları takvimde güneş yılı esas alınmıştı.
II. Çünkü, Nil Nehri'nin büyük zararlara yol açan taşkınları genellikle o güne rastlıyordu.
III. Ancak bu takvim, güneşin yıllık hareketinin değil, Sirius yıldızının gökte görüldüğü günün gözlemlenmesinden doğmuştu.
IV. Uzun yılların gözlemleri sonunda taşkınların 365 günde bir tekrarlandığı saptandı ve bu süre, yıl uzunluğu olarak kabul edildi.
V. Yıl da 30'ar günlük 12 aya bölündü ve artan beş gün bayram günü sayıldı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ile III

B) II ile III

C) II ile IV

D) III ile IV

E) IV ile V

32. I. Tarihte su altı dünyasının keşfinin, Büyük İskender’le başladığı bilinir.
II. Hava sorununun çözümü araçların daha derinlere inmesini sağlamış ancak bu kez de derinlere indikçe artan basınç, karşılaşılan yeni bir sorun olmuştur.
III. Deniz altına indirilen bir araca hava pompalama fikriyse ünlü İngiliz astrofizikçi Edmond Halley’e aittir ve bu keşfin tarihi 1690’dır.
IV. Tarihî kayıtlar MÖ 4. yüzyılda Büyük İskender’in camdan bir kabin yaptırdığını ve su altına indiğini yazar ama araçtaki oksijen sorunu nedeniyle dalış, çok sığ sularda ve kısa süreli olmuştur.
V. Bu sorun, küre biçimli denizaltı araçlarının bulunmasıyla çözülmüş ve küre üzerinde her noktada eşit dağılan basınç, daha derinlere inmenin yolunu açmıştır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

- A) I. ve IV. B) II. ve III. C) II. ve IV.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

33. I. Orta Afrika'da yaşayan ve birbiriyle ilişkisi olmayan yedi şempanze topluluğu uzun zamandır gözlemleniyor.
- II. Davranışların kuşaktan kuşağa aktarılmasındaki yolsa genç şempanzelerin yetişkinleri taklit ederek davranışları öğrenmesi.
- III. Bu gözlemlerden elde edilen bulgular derlenerek şempanzelerin 39 farklı davranışını içeren bir katalog hazırlanmış.
- IV. Gözlemler, ayrıca, şempanzelerin listelenen bu davranışları kuşaktan kuşağa aktardıklarını ortaya koymuş.
- V. Katalogda taşla kabukları kırmaktan tutun, parazitlerini temizleme, yağmur dansı yapmaya kadar çeşitli davranışlar listeleniyor.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci cümle olur?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

34. ----. Çünkü çocuklar öfkelerini, diğer insanlarla ilişkilerine zarar verip vermeyeceğini hesap etmeden dile getirir. Bu sebeple öfkelerini yenemeyen, onları kontrol edemeyen ve olduğu gibi ortaya koyan kimselerin duygusal açıdan olgunlaşmadıkları kabul edilir. Gerçekten de öfkesini fütursuzca ifade eden kişilerin toplumsal normlardan habersiz oldukları, dolayısıyla da gerekli ruhsal olgunluğa erişemedikleri düşünülebilir. Ancak sağlıklı bir biçimde dışlaştırılmış öfke bireyi rahatlatır, gerilimi azaltır, insan ilişkilerindeki sorunların çözümü için de ciddi bir adım olur. Bu durum, içe atılan kızgınlığın yol açtığı tahribata göre kişiye uzun vadede ciddi bir yarar sağlayabilir.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yetişkinliğe erişen bireylerin öfke gibi yıkıcı duyguları ifade ederken çocukları örnek alması gerekir
- B) Çocukların, herhangi bir konuda öfkelenmesi ya da öfkesini ifade ediş biçimi, toplumda pek ciddiye alınmaz
- C) Çocukların öfke gibi duygulara verdiği tepkiyle yetişkinlerin tepkisi birbirinden farklıdır
- D) Belli bir yaşa gelmiş, belli bir olgunluk seviyesine ulaşmış kişilerin öfkesini dile getirmesi hoş karşılanmaz
- E) Öfke açıkça belirtildiğinde ya da doğrudan ifade edildiğinde toplumda çocukça bir tepki olarak görülür

35. Basının temel ve en önemli işlevlerinden biri, topluma güncel olaylar hakkında bilgi sunmaktır. Gazeteler, televizyon kanalları, internet siteleri ve sosyal medya platformları, dünyanın dört bir yanında yaşanan olaylara dair bilgi aktararak kitlelerin bilgiye erişimini kolaylaştırır. ----. Yanlı haberler, eksik ya da taraflı bilgi sunumu, okuyucunun veya izleyicinin olayları tam anlamıyla kavramasını engelleyebilir. Bu nedenle basın kuruluşlarına önemli görevler düşmekte, üstlendikleri görev onlara tarafsız ve güvenilir bilgi aktarma sorumluluğu yüklemektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bilgi verme ve kamuoyu oluşturma işlevleri, basının gücünü ve sorumluluğunu gözler önüne serer
- B) Fakat medya, sadece bilgi sunmakla kalmaz; bu bilgiyi anlamlandırıp yorumlar
- C) Ancak bu bilgi akışı, zaman zaman yanlış yönlendirmelere ve çarpıtmalara açık olabilir
- D) Aynı zamanda medya, bilginin topluma nasıl sunulacağını şekillendiren bir filtre işlevi görür
- E) Çünkü medyanın asıl gücü, bilgiyi hızlı ve güvenilir bir şekilde aktarmasından gelir

36. Robot teknolojisi, çağımızda ortaya çıkan birçok bilimsel ve teknolojik gelişmenin, robot adı verilen teknolojik ürünlere dönüşmesidir. Robot dendiği zaman akla insan gibi hareket eden, düşünen ve karar verebilen makineler geliyor. Bunda izlenen bilim kurgu filmlerinin çok büyük etkisi var. Bu filmlerden hareketle günlük yaşamda olmasa da fabrikalarda robotlar kullanılmaya başlandı. Bu robotlar, düşlendiği gibi insan görünümündeki robotlardan çok farklıydı. Bunlar ağır parça taşıyan, boya ve kaynak gibi güç işleri zorlanmadan yapan robot kollardı. Gelişen teknolojiyle birlikte zaman içerisinde robotlar, yalnızca robot kol olmaktan çıkıp çevresini algılayabilen, çevresine tepki verebilen ve bir noktadan başka bir noktaya gidebilen makineler hâline geldi. İnsan yaşamına benzetildiğinde, robot teknolojisi, emekleme çağını henüz tamamlayarak iki ayağı üzerinde yalnızca bir iki adım atabilen küçük bir çocuk olarak düşünülebilir. Yetişmiş bir insan olarak ulaşacağı düzeyi düşündüğümüzdeyse gelecek nesilleri nasıl bir teknolojinin beklediği tahmin edilebilir.

Bu parçada robotlarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

- A) Uzay araştırmalarında kullanıldığına
- B) Eğitim alanında yararlanılabileceğine
- C) Yapabileceği iş çeşidinin gittikçe artacağına
- D) İnsanın yaptığı bütün işleri yapabildiğine
- E) Karşılaştığı her soruna kısa sürede çözüm bulabileceğine

37 ve 38. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

37. Özürücü realistler, köleliğin kabul edilemez bir toplumsal düzen olduğunu savunan tavizsiz etikçilere karşı çıkar; etiği ilerlemeye ve refaha kurban ederek köleliğin insan medeniyetinin ilerlemesindeki katkılarına işaret eder. Bunlara göre kölelik tarih boyunca milyonlarca insanın adaletsiz bir sistemde acı çekmesine, sömürülmesine neden olmuştur ancak Mısır piramitlerinin inşasını da mümkün kılmıştır. Benzer şekilde, Antik Yunan filozoflarını fiziksel işler yapmaktan azat ederek düşünmeleri için gerekli zamanı onlara vermiştir. Oysa özürücü realistlerin kaçırdığı önemli bir nokta var: Kölelik bazı işlerin yapımını kolaylaştırdığı için pek çok teknik ve düşünsel ilerlemeyi geciktirmiş hatta engellemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen özürücü realistleri tanımlamak için kullanılabilir?

- A) Tarihî gerçeklerin ve ortak faydanın ahlaki sorunları ikincilleştirdiğini savunanlar
- B) Hakikati hiçbir taviz vermeden savunmanın mümkün olmadığını söyleyenler
- C) Etik olarak problemli gibi görünen kimi olgular üzerine çalışan bilim insanları
- D) Bilimsel ilerlemenin yerleşik sosyal adaletsizliği yok edemeyeceğini kabul edenler
- E) Toplumsal sistemlerin ilerleme kadar eşitsizlikler üzerine kurulu olduğunu düşünenler

38. Özürücü realistler, köleliğin kabul edilemez bir toplumsal düzen olduğunu savunan tavizsiz etikçilere karşı çıkar; etiği ilerlemeye ve refaha kurban ederek köleliğin insan medeniyetinin ilerlemesindeki katkılarına işaret eder. Bunlara göre kölelik tarih boyunca milyonlarca insanın adaletsiz bir sistemde acı çekmesine, sömürülmesine neden olmuştur ancak Mısır piramitlerinin inşasını da mümkün kılmıştır. Benzer şekilde, Antik Yunan filozoflarını fiziksel işler yapmaktan azat ederek düşünceleri için gerekli zamanı onlara vermiştir. Oysa özürücü realistlerin kaçırdığı önemli bir nokta var: Kölelik bazı işlerin yapımını kolaylaştırdığı için pek çok teknik ve düşünsel ilerlemeyi geciktirmiş hatta engellemiştir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Hem özürücü realistler hem de tavizsiz etikçiler kölelik sisteminin neden olduğu yıkım ve zararı kabul eder.
- B) İnsan emeği sömürüsü, insan zekâsını ve yaratıcılığı beslediği kadar köreltmış ve ilerlemeyi yavaşlatmıştır.
- C) Tavizsiz etikçiler salt kimi faydaları olduğu için adaletsiz bir sistemin aklanmasının mümkün olmadığını savunur.
- D) Teknik ve bilimsel gelişmeler ile insan sömürüsü arasındaki bağ, eski çağlara kadar uzanır.
- E) Felsefe için gerekli zamanı sağladığından köleliği savunan Antik Yunan filozofları ilk özürücü realistlerdir.

39. Kalıtsal hastalıklar, genlerde meydana gelen hatalardan kaynaklanır ve kuşaktan kuşağa aktarılacak genetik yapının bir parçası olur. Kalıtsal hastalığı olanların büyük çoğunluğunun annesi ve babası sağlıklı olabilir. Bunun nedeni hastalığın ancak hem anneden hem de babadan hatalı gen geldiğinde görülmesidir. Taşıyıcılardaysa anne ya da babadan alınan genlerden sadece biri hatalıdır. Taşıyıcılar taşıyıcı olduklarını dahi bilmeyebilirler. Aslında herkes bazı kalıtsal hastalıkların taşıyıcısıdır. Her bireyde yaklaşık 50 hatalı gen olduğu tahmin edilmektedir. Ama insanda yaklaşık 35.000 gen olduğu göz önüne alındığında bu sayı önemsiz kalmaktadır. Akraba evliliğinden olan çocuklarsa anne ve babadan gelen belli bir genin ikisinin de hatalı olma olasılığı artmaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Taşıyıcıların hastalık belirtisi göstermeyebileceğine
- B) Akraba evliliklerinin neden olacağı sorunların kaynağına
- C) Hangi durumda hatalı genlerin hastalığa neden olacağına
- D) Sağlıklı bireylerdeki hatalı genlerin belirlenmesinin geçmişe göre daha da kolaylaştığına
- E) Kalıtsal hastalıkların ortaya çıkış nedenine

40. Duygusal zekâsı yüksek çocuklar yetiştirmeye niyetliyseniz çocuğunuzun uzun süre televizyon izlemesine ve bilgisayar başında boş yere çokça zaman harcamasına engel olmalısınız. Dama ya da satranç oynama, kitap okuma, sanat tasarımları yapma gibi etkinliklerle zaman geçirmek çocuğunuz için daha faydalı olacaktır. Unutmayın ki kitabın sayfalarına dokunmanın, top sahasında koşmanın, maket uçak yapmanın ya da örgü örmenin vereceği hazzı hiçbir sanal verici sağlayamaz.

Bu parçadan çocuk yetiştirmeye ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Çocuğun, zamanını daha keyifli geçirebilmesi için el becerilerini kullanabileceği etkinliklerden yararlanılabilir.
- B) Bilgisayar karşısında geçirilen uzun saatlerin çocuğa fazla yararı yoktur.
- C) Yaratıcı düşünmeyi ön plana çıkaran etkinliklere önem verilmelidir.
- D) Duygusal zekânın geliştirilmesinde anne ve babalara önemli görevler düşer.
- E) Kitle iletişim araçlarında çocuklara yönelik programlar eğitici olmalıdır.